

Slovo k povzbuzení na neděli 2. října 2022, na 27. neděli v mezidobí – C
Biblická čtení: Hab 1,2-3; 2,2-4; Ž 95; 2Tim 1,6-8.13-14; Lk 17,5-10

Milé sestry, milí bratři,

dnešní evangelijní úryvek před námi rozevívá Kristovu odpověď na prosbu apoštolů **«Dej nám více víry»**. Můžeme v ní možná rozlišit dvě roviny, dva kroky: Nejprve slyšíme Ježíšova slova o síle víry, která by měla být schopna přesadit do moře i moruši s kořeny (morušovník je strom připomínající možná nejbliže naši jabloň, dožívající se až několik stovek let) a pak **příklad služebníka**, který celý den pracuje na poli svého pána, pak ho večer ještě musí obsluhovat při jídle a teprve poté si může sám vzít něco k snědku a pití a možná si i trochu odpočinout. Obě části na sebe **navazují**, tak je i dnešní evangelium předkládá, a proto stojí za to popřemýšlet o jejich vzájemné **souvislosti**.

Začneme příměrem, příkladem pracovitého otroka či služebníka (oba významy má řecké *doulos*) nedočkavajícího se žádného zvláštního vděku. Existuje jistě vícero možných výkladů. Vše můžeme nejprve chápat jako **alegorii** jednoho z podstatných rozměrů našeho vztahu s Bohem: Služebníkův pán je **Bůh**, sám služebník představuje **člověka**, jeho prací je konat **dobro** na Hospodinův příkaz. Když tak služebník činí, nepředstavuje to nějakou zvláštní zásluhu, nýbrž jen naplnění smyslu jeho **existence**. Konání dobra, poslušnost Bohu je přeci nejvlastnějším **úkolem** člověka, jeho nejzásadnější **povinností**. Vzhledem k jejímu naplnění jsme proto vždy jen **«služebníky neužitečnými»**, i kdybychom udělali všechno, co máme.

Zkrátka a dobře **poslušnost** – zejména v nejzásadnějším přikázání **lásky** – k našemu vztahu s Bohem také patří, na tom se nikdy nic změnit nemůže. Bůh je prostě Bůh, my jsme lidé.

Jistě by byly možné i **další alegorizace** jdoucí podobným směrem...

Ale vše je možné číst i **bez obrazných výkladů**, jen jako **příklad ze života**. Jenže pak asi nezbyvá než se nad ním tak trochu **pohoršit**, klidně se nad ním i **pobouřit**: Jak může takový, byť jen příměr, vůbec vyjít **z Kristových úst**? Vždyť **tomu**, že jsou lidé nechávající si sloužit druhými a mající panskou moc nad nimi, případně tuto moc zneužívají, **(tomu) by tak být nemělo!** Navíc mezi Kristovými učedníky a učednicemi.

Jenže tak tomu **bylo, je** a bohužel asi i **bude**, a to až do konce světa. A **Bůh**, zdá se, s tím nic **nedělá**. Zdálo se, že s mezilidským násilím nedělal nic až ani **ve Starém Zákoně**, jak o tom svědčí postesk proroka Habakuka v dnešním prvním čtení. Zdá se, že nedělá ani **v čase Zákona Nového**, v čase našem. «Jak dlouho již volám o pomoc, Hospodine, ty však neslyšíš; křičím k tobě „Násilí!, ty však nepomáháš. Proč mi dáváš hledět na bezpráví? Můžeš se dívat na soužení?» může zvolat leckdo i dnes.

Vždyť kolik zla, násilí a nespravedlnosti přinášejících tolik bolesti je stále mezi námi lidmi, i mezi křesťany. A ba co víc, někdy se dokonce leckteré zlo začne **odvolávat na Boha** samotného, začne se jím sofistikovaně **omlouvát**, začne se **maskovat** jako nějaké dobro. **Zlo** navíc konají anebo z něj těží i ti, kteří se ke Kristu horlivě **hlásí** a dokonce se i k němu **modlí**. A to někdy **zlo** mnohem horší a kamuflovanější než lidé nevěřící, kteří často dobře vědí, že se nemají kam a za co skrýt. **Jak to?**

Nevíme, neumíme odpovědět, nevíme si rady. Ale je jasné, že podobné jevy byly, jsou a budou **i problémem ve víře**, v naší vlastní víře. **Si Deus est unde malum? (Jestliže je Bůh, odkud se bere zlo?)**, zlo zejména ve smyslu utrpení nevinných a zvláště bezbranných, **je jedním z nejpalcivějších problémů náboženské víry** vyznávající **dobrého Boha**, křesťanské zvláště. Existuje samozřejmě takřka nepřehledné množství pokusů **problém existence zla** – nejen mravního ale i fyzického – nějak metafyzicky vysvětlit, nicméně žádný **nenabízí** beze zbytku uspokojivou odpověď. Protože asi ani nabídnout **nemůže**. Vždyť ani moudrá starozákonní kniha **Job** žádnou nedala, jen povzbudila k nezlořečení Bohu, k vytrvání ve víře v něj a ve spravedlnosti.

A možná právě o **takové víře**, která se musí vyrovnat s existencí zla, **Pán Ježíš** mluví v první části své dnešní odpovědi. Možná právě proto skandální příměr služebníka a jeho pána navazující na slova o síle víry. **Víra v Boha**, která má zůstat živou i navzdory tolikerému nesmyslnému zlu, tolikeré lidské patologii, a to i mezi Ježíšovými učedníky, totiž musí být **opravdu silná**. Že by i morušovník s kořeny vyrvala ze země a přesadila do moře, kdyby toto bylo jejím předmětem.

Vytrvat v živé víře je mnohdy opravdu **zázrakem**, a proto **Božím darem**, o který je třeba Pána Ježíše neustále **prosít**. Tak jak to učinili apoštolové v dnešním evangeliu.

Prosít o víru, že i **navzdory** všemu zlému, co se mezi námi lidmi děje, **Bůh je a je dobrý**, že **Pán Ježíš** je vtělenou Boží láskou, který Boží dobrotu největším možným způsobem zjevil a nám přiblížil. **Prosít o víru**, která nám dá sílu **Boha hledat** a nacházet a chtít ho **poslouchat** za všech okolností, za všech okolností chtít **milovat** všechny kolem sebe i vzdálené. **Prosít o víru v Pána Ježíše**, Božího Syna ukřižovaného a zmrtvýchvstalého.

To je **víra**, kterou nám Bůh zejména v těžkých životních situacích, věříme, **chce dát**. Víra, která dává **naději a sílu žít dál**, naději a sílu, o něž se máme **rozdělit** i se svými **bližními**, které třeba strach svírá ještě více než nás, když jim víra zatím dána nebyla.

Milé sestry, milí bratři, vždy si při těchto úvahách o strachu a naději, o touze nevzít naději druhým, vzpomenu na film slavného švédského režiséra, scénáristy, dramatika a spisovatele Ingmara Bergmana *Hosté Večeře Páně* (anglicky *Winter light*) z roku 1963: Asi devadesátiminutový film představuje jeden den, jednu neděli. Odehrává se v nějaké severské švédské vesnici asi začátkem zimy. Hlavním hrdinou je luteránský pastor Tomas, zmítaný smutkem a pochybnostmi a navíc ten den silně nastydlý. Po smrti jeho ženy před šesti lety se mu zcela zhroutil svět. A učitelka Marta, která ho miluje a stále na něj doráží, ho více obtěžuje než těší. Po bohoslužbě v takřka prázdném kostele za ním přichází do sakristie rybář Jonas, otec několika malých dětí. Je zmítaný depesemi a možná až patologickým strachem z čínských bomb. Vše Tomasovi řekne a čeká od něj útěchu. Tomas ho vlídně vyslechne, ale místo útěchy mu začne vyjevovat své vlastní pochybnosti a temnoty, až nakonec zcela vyzná svou ztrátu víry. Jonas odejde, Tomas se začne připravovat na další bohoslužbu, nasedne do auta a nevlídnou zimní krajinou jede do vedlejší vsi. Cestou však zpozoruje u řeky skupinu lidí, zastaví a najde na zemi zastřeleného Jonase s puškou v jeho vlastní ruce.

Ano, **i my všichni** máme své **pochybnosti, strachy**, temné **nocí**, někdy možná i **deprese** (ať už pod nimi myslíme jakoukoli intenzitu). **Byla však** nám bez našich zásluh **dána křesťanská víra**, abychom z ní i v těchto situacích **čerpali sílu žít a milovat dál**, a to **nejen** pro sebe, ale **i pro své bratry a sestry**. Sílu chtít žít, nenechat se pohltnout zlem a konat dobro, ať se děje, co se děje. Víra, kterou sice **neporozumíme** tajemství zla a nepravosti, ale díky které i navzdory jim **můžeme spatřit Boha**, Beránka a následovat ho, kamkoli jde.

A pokud se někdy zrovna připodobníme **Tomasovi** z Bergmanova filmu, nikdy neberme ještě nešťastnějším **Jonasům** kolem sebe zbytek naděje. **A unesme**, zkusme unést svou **vírou** v Krista **statečně** i své vlastní **temnoty**...

Aktuálnost podobných úvah je snad nabíledni...